

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені Ігоря Сікорського»
ФАКУЛЬТЕТ ПРИКЛАДНОЇ МАТЕМАТИКИ
Кафедра системного програмування та спеціалізованих комп'ютерних
систем

Лабораторна робота №3

з дисципліни

«Бази даних і засоби управління»

Тема: «Засоби оптимізації роботи СУБД PostgreSQL»

Виконав: студент 3 курсу
ФПМ групи КВ-84

Чернявський Максим
Перевірів:

Метою роботи є здобуття практичних навичок використання засобів оптимізації СУБД PostgreSQL.

Завдання роботи полягає у наступному:

1. Перетворити модуль “Модель” з шаблону MVC лабораторної роботи №2 у вигляд об’єктно-реляційної проекції (ORM).
2. Створити та проаналізувати різні типи індексів у PostgreSQL.
3. Розробити тригер бази даних PostgreSQL.

Вимоги до пункту завдання №1

Для перетворення функцій, що реалізують запити до об’єктної бази даних, необхідно встановити бібліотеку sqlalchemy, налаштувати програму на роботу з ORM, розробити класи-сутності для об’єктів-сутностей, представлених відповідними таблицями БД та пов’язаних зв’язками 1:М, М:М та 1:1 виконати опис схеми бази даних. Особливу увагу приділити контролю зовнішніх зв’язків між таблицями засобами ORM.

Замінити виклики запитів мовою SQL на відповідні запити засобами SQLAlchemy по роботі з об’єктами. Обов’язковим є реалізація вставки, вилучення та редагування екземплярів класів-сутностей. Розробка запитів на генерацію даних та пошук екземплярів класів-сутностей вітається, але не є обов’язковою.

Інтерфейси функцій (вхідні та вихідні аргументи функцій модуля “Модель”) мають залишитись без змін.

Вимоги до пункту завдання №2

Відповідно до варіанту індексування продемонструвати на прикладах запитів SQL SELECT підвищення швидкодії їх виконання з використанням індексів, а також пояснити чому для деяких випадків індексування використовувати недоцільно. При цьому для наочного представлення слід використати функцію генерування рандомізованих даних з лабораторної роботи №2, створивши необхідну кількість тестових даних. Навести 4-5 прикладів запитів SELECT (із виведенням результуючих даних), що містять фільтрацію, агрегатні функції, групування та сортування (у необхідних комбінаціях).

Вимоги до пункту завдання №3

Створити тригер бази даних PostgreSQL відповідно до варіанта. Тригерна функція має включати обробку запису, що модифікується (вставляється або вилучається), умовні оператори, курсорні цикли та обробку

По заліковій 28 варіант тому циклічно взяв 1-й варіант

The diagram illustrates the following tables and their attributes:

- book**:
  - PK name_book(char)
  - author(char)
- book_fund**:
  - PK id_of_librarian(int)
  - book_numebr(int)
- librarian**:
  - PK id_of_librarian(int)
  - data(char)
  - cashbox_number(int)
- reader**:
  - PK reader_id(int)
  - data(char)

The relationships are defined as follows:

- SEARCH**: A relationship between **book** and **book_fund**. The cardinality is N:1.
- DELIVERY**: A relationship between **book_fund** and **reader**. The cardinality is 1:N.

```
import psycopg2
import sqlalchemy
from sqlalchemy import create_engine
from sqlalchemy.ext.declarative import declarative_base
from sqlalchemy.orm import relationship, sessionmaker
from sqlalchemy import Column, String, Integer, ForeignKey

DATABASE_URI = 'postgres+psycopg2://postgres:localh123123qwert@ost:5432/MyData'
engine = create_engine(DATABASE_URI)
Session = sessionmaker(bind=engine)

Base = declarative_base()
```

```
class Book(Base):
    __tablename__ = 'book'
    name_book = Column(String, primary_key = True)
    author = Column(String)
    def __init__(self, name_book, author):
        self.name_book = name_book
        self.author = author
```

```

class Book_fund(Base):
    __tablename__ = 'book_fund'
    id_of_librarian = Column(Integer,primary_key = True)
    book_number = Column(Integer)
    def __init__(self,id_of_librarian,book_number):
        self.id_of_librarian=id_of_librarian
        self.book_number=book_number

class Librarian(Base):
    __tablename__ = 'librarian'
    id_of_librarian = Column(Integer,primary_key = True,,ForeignKey('book_fund.id_of_librarian'))
    data = Column(String)
    cashbox_number = Column(Integer)
    def __init__(self,id_of_librarian,data,cashbox_number):
        self.id_of_librarian = id_of_librarian
        self.data = data
        self.cashbox_number = cashbox_number

class Reader(Base):
    __tablename__ = 'reader'
    reader_id = Column(Integer,primary_key = True)
    data = Column(String)
    def __init__(self,reader_id,data):
        self.reader_id = reader_id
        self.data = data

```

Функції Update ,Insert , Delete

```

def Update(self,table,relay,values):
    try:
        value = [x.lstrip("!") if x.startswith("!") else "{}".format(x) for x in values]
        return table.update(self.session).where(relay).values(value)
    except Exception as err:
        print(err)

def Insert(self,table,values):
    try:
        keys = [x.lstrip("!") if x.startswith("!") else "{}".format(x) for x in values]
        return table.insert(self.session,values = keys)
    except Exception as err:
        print(err)

def Delete(self,table,key):
    try:
        return table.delete(self.session).where(key)
    except Exception as err:
        print(err)

```

Завдання 2

Створення та аналіз індексів Btree та Hash

Btree

Створимо 100000 випадкових рядків в таблиці cinemas(id_c, name_c,street).

```
1 select count(*) from cinemas
```

Data Output	Explain	Messages	Notifications
count bigint			
1	100000		

```
9 select * from cinemas limit 5 offset 10;
```

Data Output	Explain	Messages	Notifications
id_c [PK] integer	name_c character varying (30)	street character varying (30)	
1	11	iz90BcMCQgwnfV	h3lhJ7MoOvqEhGk
2	12	xOp053KFDk4gdCM	QMXAOsZxFb42GfG
3	13	PVty19Fq2yKm6ik	HHWBpVELvJEamOW
4	14	XgclVPSbziaZRlp	SpwbitWivzryq4j
5	15	vtEdEb21eiLpuBj	H7Ts1QcrH9duChm

Виконаємо запит без індексу по стовпчику name_c запису 'iz90BcMCQgwnfV'

```
11 explain select * from cinemas where "name_c" = 'iz90BcMCQgwnfV'
```

```
12
```

Data Output	Explain	Messages	Notifications
QUERY PLAN text			
1	Seq Scan on cinemas (cost=0.00..2084.00 rows=1 width=34)		
2	Filter: ((name_c)::text = 'iz90BcMCQgwnfV'::text)		

Створимо індекс “cinemas_btree” для таблиці “cinemas” по стовпчику “name_c”:

```
13 drop index if exists "cinemas_btree";
```

```
14 create index "cinemas_btree" on "cinemas" using btree("name_c");
```

```
15
```

```
16
```

```
17
```

Data Output	Explain	Messages	Notifications
CREATE INDEX			
Query returned successfully in 1 secs 173 msec.			

Виконаємо пошук 'iz90BcMCQgwnfV' знову.

```
11 explain select * from cinemas where "name_c" = 'iz90BcMCQgwnfV'
```

```
12
```

Data Output Explain Messages Notifications

QUERY PLAN	
	text
1	Index Scan using cinemas_btree on cinemas (cost=0.42..8.44 rows=1 width=34)
2	Index Cond: ((name_c)::text = 'iz90BcMCQgwnfV'::text)

Бачимо, що пошук з індексом працює набагато швидше.

Hash

Для цього завдання знову використаємо таблицю `cinemas(id_c, name_c, street)`. Слід зазначити, що індекс `hash` найкраще підходить для пошуку з використанням порівняння на `"="`. Візьмем стовпчик `street`.

```
1 select count(*) from cinemas
```

Data Output Explain Messages Notifications

count	
	bigint
1	100000

```
1 select * from cinemas limit 4 offset 30000
```

Data Output Explain Messages Notifications

	id_c [PK] integer	name_c character varying (30)	street character varying (30)
1	30001	S6PFcV5Br05PCZI	pJcDMTd5FUcNxum
2	30002	3Zny2PaewQjuVMe	avKUaT98jEg1tZa
3	30003	VYdWI1TxsJ3exPB	7smGNIQzsHZwdtg
4	30004	oRzHhQ1jYlkakuU	PVpB2IZ5umpbrvt

Виберемо одне з значень – "pJcDMTd5FUcNxum". Зробимо пошук по цьому імені.

1	<code>explain select * from cinemas where "street" = 'pJcDMTd5FUcNxum'</code>
<div>Data Output Explain Messages Notifications</div>	
	<div>QUERY PLAN text</div>
1	Seq Scan on cinemas (cost=0.00..2084.00 rows=1 width=34)
2	Filter: ((street)::text = 'pJcDMTd5FUcNxum'::text)

Створимо індекс “cinemas_hash” для таблиці “cinemas” по стовпчику “street”:

6	<code>create index "cinemas_hash" on "cinemas" using hash("street");</code>
7	
-	
<div>Data Output Explain Messages Notifications</div>	
CREATE INDEX	
Query returned successfully in 340 msec.	

Виконаємо пошук "pJcDMTd5FUcNxum" знову.

1	<code>explain select * from cinemas where "street" = 'pJcDMTd5FUcNxum'</code>
2	
3	
<div>Data Output Explain Messages Notifications</div>	
	<div>QUERY PLAN text</div>
1	Index Scan using cinemas_hash on cinemas (cost=0.00..8.02 rows=1 width=34)
2	Index Cond: ((street)::text = 'pJcDMTd5FUcNxum'::text)

Подивившись на результати пошуку, можна сказати , що використання індексу дало досить значне підвищення швидкодії.

Завдання 3

before insert, delete

Для трігера створено таблицю table_test

	Data Output	Explain	Messages	Notifications
	usr_id [PK] integer		usr_data character varying	
1	123		data1	
2	324		data2	
3	351		data3	
4	563		[null]	
5	795		data4	

Тригер :

```
1 CREATE OR REPLACE FUNCTION trig() RETURNS trigger
2     LANGUAGE plpgsql
3     AS $$
4 BEGIN
5     IF (TG_OP = 'INSERT') THEN
6         IF NEW.usr_id < 0 THEN
7             RAISE EXCEPTION 'NOT CORRECT NUMBER(<0). SHOULD NOT BE INSERT';
8         END IF;
9         IF NEW.usr_data IS NULL THEN
10            RAISE EXCEPTION 'NOT CORRECT NAME(NULL). SHOULD NOT BE INSERT';
11        END IF;
12        RETURN NEW;
13    ELSIF (TG_OP = 'DELETE') THEN
14        IF NEW.usr_id < 0 THEN
15            RAISE EXCEPTION 'NOT CORRECT NUMBER(<0). SHOULD NOT BE DELETED';
16        END IF;
17        IF NEW.usr_data IS NULL THEN
18            RAISE EXCEPTION 'NOT CORRECT NAME(NULL). SHOULD NOT BE DELETED';
19        END IF;
20        RETURN OLD;
21    END IF;
22    RETURN NEW;
23 END;
24 $$;
25
26 CREATE TRIGGER trig BEFORE DELETE OR INSERT ON table_test
27 FOR EACH ROW EXECUTE FUNCTION trig();
```


Приклади використання триггеру

Query Editor Query History

```
1 INSERT INTO table_test values (-1,'data7');
```

Data Output Explain Messages Notifications

ERROR: ОШИБКА: NOT CORRECT NUMBER. SHOULD NOT BE INSERTED
CONTEXT: функция PL/pgSQL trig(), строка 5, оператор RAISE

```
1 INSERT INTO table_test values (100,NULL);
```

Data Output Explain Messages Notifications

ERROR: ОШИБКА: NOT CORRECT NAME. SHOULD NOT BE INSERTED
CONTEXT: функция PL/pgSQL trig(), строка 8, оператор RAISE


```
1 DELETE FROM table_test where usr_id = 563;
```

Data Output Explain Messages Notifications

ERROR: ОШИБКА: NOT CORRECT NAME(NULL). SHOULD NOT BE DELETED
CONTEXT: функция PL/pgSQL trig(), строка 16, оператор RAISE

```
1 INSERT INTO table_test values(228,'data228');
2 select * from table_test;
```

Data Output Explain Messages Notifications

	 usr_id [PK] integer 	usr_data character varying 	
1	123	data1	
2	324	data2	
3	351	data3	
4	795	data4	
5	1223	data10	
6	563	[null]	
7	228	data228	